

Максим КРИВЕНЬКИЙ

курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів
кримінальної поліції

Науковий керівник:

Ірина ЦАРЬОВА

професор кафедри
українознавства та іноземних мов
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
доктор філологічних наук, доцент

**ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА ЯК ОСНОВА СИСТЕМИ
ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ**

Фундаментальна цінність та правовий принцип, відповідно до якого функціонують сучасні правові системи, у тому числі й правова система Європейського Союзу, називають верховенством права. Однак, незважаючи на положення ст. 2 договору ЄС цього принципу, загрози верховенства права можуть виникати в різних державах-членах ЄС. У зв'язку з цим Європейська комісія запровадила Rule of law framework, метою якої є забезпечення верховенства права в ЄС та вирішення потенційних проблем м'яким шляхом та за допомогою діалогу.

Верховенство права є основою будь-якої сучасної конституційної демократії, одним із основоположних принципів, що походять зі спільних конституційних традицій, усіх держав-членів ЄС, та однією із головних цінностей, на яких базується ЄС [1, с.55].

Європейська Комісія вказує, що взаємна довіра між державами-членами ЄС та їхніми судовими системами є добре розробленою для того, щоб захистити громадян від загрози верховенства права, однак останні події в деяких державах-членах ЄС продемонстрували брак поваги до верховенства права та, як наслідок, основоположних цінностей, які верховенство права прагне захищати, що є серйозним приводом для занепокоєння

Важливо також і звернути увагу на судову практику та міжнародні документи – Європейська Комісія вказує, що, хоча чіткий зміст принципів і стандартів, що впливають із верховенства права, може відрізнитись на національному рівні, судова практика Суду Справедливості ЄС та Європейського Суду з прав людини, так само як і документів, розроблених Радою Європи, базуючись на експертизі Венеціанської Комісії, надають невичерпний список цих принципів і таким чином визначають основне розуміння верховенства права як

спільної цінності Європейського Союзу [2, с. 88].

Повага до верховенства права пов'язана з повагою до демократії та основоположних прав, оскільки не може бути поваги до фундаментальних прав без поваги до верховенства права та навпаки: основоположні права є ефективними лише тоді, коли вони захищаються в судовому порядку, а демократія є захищеною, якщо фундаментальна роль судової гілки влади, включаючи конституційні суди, може забезпечити свободу вираження, свободу зібрань та повагу до правил, що гарантують політичний та виборчий процес

У цих твердженнях ми можемо знайти ще одне підтвердження того, що конституціоналізм, який містить як невід'ємні елементи принцип верховенства права, права людини, демократію та ефективний розподіл влад, все більше транснаціоналізується [3, с. 128].

Європейська Комісія, діючи в рамках Rule of law framework, звертається у своєму аналізі до Європейських стандартів верховенства права, включаючи висновки Венеціанської Комісії, рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи, Європейську Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод і рішення Європейського Суду з прав людини. Ми бачимо взаємозв'язок та захист цінностей, на яких базується Європейський Союз, на кількох рівнях.

В ідеалі верховенство права повинне забезпечуватись на національному рівні. Однак, якщо на національному рівні виникають загрози верховенству права, в дію може вступити Європейський Союз, оскільки верховенство права є основоположною цінністю, на якій він базується. Щодо Rule of law framework, що був запроваджений Європейською Комісією як спосіб більш м'якого впливу на держави-члени ЄС, де виникає загроза верховенству права, то зараз лише формується практика застосування цього механізму [5].

Ідея залишається зрозумілою, оскільки в період зростання популізму та нестабільності як в окремих державах-членах ЄС, так і в самому Європейському Союзі потрібно надзвичайно обережно і виважено підходити до вирішення проблемних питань, щоб зберегти тонкий баланс між суверенітетом окремих держав та необхідністю вжиття заходів у разі суперечності практики тої чи іншої держави цінностям Європейського Союзу.

Підсумовуючи викладене, варто зазначити про те, що верховенство права називають основою цінностей, на яких розбудовують Європейський союз на рівні з фундаментальними принципами, такими як принцип демократії, вільноринкової економіки та прав і свобод людини.

1. Бориславська О. М. Загальноєвропейські конституційні цінності як основа європейської моделі конституціоналізму. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 2. С. 54–58.

2. Дахно І. І. *Право Європейського Союзу* : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2017. 416 с.

3. Пасісниченко В. Л. *Європейські цінності: історична традиція та сучасні*

теоретичні конструкти. *Сучасне суспільство*. 2015. Вип. 2(2). С. 120–129.

4. Царьова І.В. Сучасний український юридичний текст: лексико-дериваційна структура. Дніпро: Ліра, 2020. 446 с.

5. European Commission: Rule of Law Framework. URL: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/effectivejustice/rule-law/rule-law-framework_en.

Єлизавета КОСЕНКО

студентка ННІ права
та інноваційної освіти

Науковий керівник:

Ксенія КОСЯЧЕНКО

доцент кафедри

цивільно-правових дисциплін

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

(м. Дніпро, Україна),

кандидат юридичних наук

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРИВАТНОГО ВИКОНАВЦЯ

Виконання судового рішення – це невід’ємна стадія судового розгляду – його завершальна стадія, оскільки невиконання або неналежне виконання судового рішення фактично є порушенням права на справедливий суд та ставить під сумнів. У разі примусового виконання стягувач має можливість звернутися до державної виконавчої служби або до приватного виконавця у передбачених законом випадках.

Законом України від 2 червня 2016 року № 1403-VIII «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» впроваджено інститут приватних виконавців. Враховуючи зміст закону, необхідно уточнити або додати деякі положення щодо приватних виконавців [1].

На думку деяких вчених, виконавець за визначенням не може бути приватним, оскільки держава делегує цим особам функцію виконання судових рішень і з цією метою надає їм право розпоряджатися чужим майном (майном боржників) проти волі власника. Такий підхід є слушним і знаходить підтримку науковців. Слід зазначити, що примусове виконання – це особливий вид діяльності, який не залежить від суб’єктного складу, тому поділ виконавців на державних і приватних залежить не від характеру їх обов’язків (вони приблизно однакові), а через деякі особливості внутрішньої організації та матеріально-технічного забезпечення [2, с.117].

На відміну від державного виконавця, приватний виконавець не є державним службовцем, але він надає публічні послуги. На підставі цього він